

RAHKOSET

Rahkosten sukuseura ry:n lehti | 1/2016 | 22. vuosikerta - 27. numero

Esittelyssä
SAARIJÄRVEN MUSEO

Kyösti Rahkonen
OPPIA IKÄ KAIKKI

Sirkka Shaylan
LAPSUUDENMUISTOJA

Tervetuloa
SUKUKOKOUKSEEN

RAHKOSTEN SUKUSEURAN HALLITUS 2015 – 2017

Seppo Rahkonen
puheenjohtaja
seppo.rahkonen@suomi24.fi

Olavi Rahkonen
varapuheenjohtaja, tiedottaja
olavi.rahkonen@elisanet.fi

Maija Kärri
sihteeri
maija.karri@pp.inet.fi

Lauri Keski-Rahkonen,
rahastonhoitaja, jäsenkirjuri
lauri.keski-rahkonen@kase.fi

Olavi Keski-Rahkonen
sukututkija, sukukirjaprojektin vetäjä
olavikr@gmail.fi

Veikko Rahkonen
sukututkija, Karjalan sukuhaara
veikko.rahkonen@elisanet.fi

Marja-Liisa Kontio
hallituksen jäsen
marja-liisa.kontio@luukku.com

Jukka Rahkonen
hallituksen jäsen
j.rahkonen@saunalahti.fi

Kyösti Rahkonen
hallituksen jäsen
kyosti.rahkonen@gmail.com

Olli Rahkonen
hallituksen jäsen
olli.rahkonen@netti.fi

UUSIA TOIMIJOITA SUKUSEURASSAMME

ANNIINA MÄENPÄÄ

Teimme Anniina Mäenpään kanssa vuosi sitten sopimuksen "Saarijärven Rahkoset" – osuuden kirjoittamisesta sukukirjamme osaan. Anniina on humanististen tieteiden kandidaatti ja tekee parhaillaan opintojensa lopputyötä pro gradua saadakseen maisteritutkintonsa valmiiksi tänä talvena. Hänen pääaineensa on Suomen historia sekä sivuaineina mm. museologia ja taidehistoria.

Anniina Mäenpää on saarijärveläinen ja vanhemmat asuvat Saarijärvellä edelleen. Saimme kirjan tekijäryhmään hyvän henkilön, jolla on kiinnostus ja liittymä aihepiiriinsä.

KAISU KÄRRI

Sihteerimme Maija Kärriin tytär Kaisu Kärri lupautui sukulehtemme toimittajaksi ja tämä lehti on ulkoasultaan hänen käsialaansa. Kaisu työskentelee copy writerina markkinointitoimisto Mediakolmiossa Lappeenrannassa. Hän on koulutukseltaan Medianomi ja tekee toisinaan myös graafisen suunnittelijan töitä vapaa-ajallaan. Kaisu suunnitteli ohjeistuksemme pohjalta myös hienon stndaarimme!

Kaisu on myös aktiivinen kulttuuripersoonana: hän on Teatteri KESY ry:n puheenjohtaja, harrastaa aktiivisesti improvisaatioteatteria ja laulaa metalliyhtye Susivainassa.

TERVE TEILLE, ARVOISAT SUKUSEURAMME JÄSENET JA YSTÄVÄT!

SUKULEHTI JOULUKSI

Saimme taas sukulehden jaettavaksi jäsenillemme ja perinne jatkuu. Kaisu Kärri alkoi meille lehden tekijäksi Jorma Rahkosen jälkeen. Jorma teki mit-tavan työn lehtemme toimittajana. Toimittaja ei voi keksiä kaikkia juttuja omasta päästään. Otamme siis mieluisasti vastaan sukuihimme liit-tyviä aiheita ja artikkeleita kaikkien yhteiseksi luettavaksi. Näin saamme taltioiduiksi Rahkosten elämänvaiheita myös jälkipolville.

SUKUKIRJA TULEE SITTEN AIKANAAN

Sukututkimus ja kirjan luonnoksen laatiminen etenee, mutta hitaasti. Viime vuoden lopulla teimme sopimuksen jyvaskyläläisen Anniina Mäenpään kanssa Saarijärven sukuhaaran histo-riikkiosuuden kirjoittamisesta kirjan ensimmäi-seen osaan. Ensimmäinen osa kattaa Karjalan, Saarijärven ja Keski-Pohjanmaan/Ullavan suku-haarat Ruotsin vallan ajalta. Olemme todenneet Rahkosen sukuja olevan myös muualla, mutta niiden sisällyttämiseksi kirjaan ei toistaiseksi ole voimavaroja.

Sukukirja ei valitettavasti ehdi meille luettavaksi ensi kesän sukkokoukukseen, mutta joskus se valmistuu. Toinen osa Venäjän vallan ajalta ja kolmas osa Suomen itsenäisyyden ajalta tulevat myös aikanaan.

Sukuseuramme hallitus ja sukukirjan kirjoittajat kokoontuivat 3. marraskuuta Saarijärven museos-sa suunnittelemaan tulevia tapahtumia sekä kirjan rakennetta. Kuvassa museon johtaja Kari Kotilainen esittelee museotaan. Se on Saarijärven ja sukumme historian kannalta käymisen arvoinen matkakohde.

SUKUKOKOUS 2017

Ensi kesänä kokoonnumme lauantaina 22. heinä-kuuta, tällä kertaa Kiipulan kuntoutuskeskuksessa Janakkalassa. Paikka on lähellä Hämeenlinnaa. Veikko Rahkonen toimii tilaisuuden pääjärjestäjä-nä. Kuntoutuskeskuksen esittely on lehdessä omana artikkelinaan. Tilaisuudesta ja ilmoittautu-misista tiedotamme uudelleen ensi keväänä.

TALOUS JA JÄSENMAKSUT

Sukuseuramme talous on tasapainossa, kun kat-somme tarkasti mihin pienet tulomme käytetään. Hallitus maksaa itse matka- ym. kulunsa ja suku-kirjatyötäkin tehdään pääosin harrastuksena. Jäsenmaksut ovat tärkein tulonlähteemme ja tie-dottaminen lehti mukaan lukien suurin menoerä. Muutama jäsenemme on unohtanut maksunsa ja joudumme siitä valitettavasti muistuttamaan.

JOULU TULEE JA VUOSI VAIHTUU

Joulu on tämän lehden saapuessa jo tuota pikaa. Kauppojen mainoksissa se on näkynyt jo hyvän aikaa. Toivottavasti kaikille jää aikaa myös joulun merkityksen tiedostamiseen, lepoon ja virkistyk-seen.

Tulevalle vuodelle pyrimme jälleen tarjoamaan uutta sukutietoa. On hyvä tietää mistä tulemme ja missä ovat juuremme. Maamme täyttää sata vuotta itsenäisenä kansakuntana ja valtiona. Rah-kosten eri sukuhaarojen tunnettu historia ulottuu jo viisisataa vuotta taaksepäin. Olemme muiden sukujen ohella vahvasti suomalaisia. Tuntien oman arvomme annamme arvon myös kanssaih-misille, tutuille ja vieraille.

Hallituksemme toivottaa kaikille teille ja läheisil-lenne rauhaa joulun aikaa ja menestystä tule-valle vuodelle.

Seppo Rahkonen

Hallitus ja sukukirjan tekijät Saarijärven museossa 3.11.2016
Kuva: Hannu Luotola

Kyösti Rahkonen OPPIA IKÄ KAIKKI

Ei arvannut allekirjoittanut ensimmäisenä koulu-päivänään 1. syyskuuta 1954 mitä kaikkea tulee elämän aikana opiskeltua. Eikä varsinkaan sitä, kuinka huimasti myös opiskelumenetelmät kehittyvät. Yksi asia kuitenkin todentui - ihminen voi oppia ja opiskella vielä seniori-ikäisenäkin ja vielä-pä melko hyvin tuloksin.

Ensimmäinen syyskuuta 1954 oli kulunut vasta kymmenkunta vuotta rauhan solmimisesta Neuvostoliiton kanssa. Suomea rakennettiin voimalla ja koululuokat olivat suuria nykymittapuunkin mukaan. Se ei kuitenkaan haitannut oppimista ja monille opiskelu ja kouluttautuminen tarjosi mahdollisuuden päästä elämässä parempaan sosioekonomiseen asemaan.

Itselleni kävi jo melko varhain selväksi, että pyrkisin oppikoulun ja lukion sijaan etenemään ammattikoulun kautta työelämään ja sitten myöhemmin mahdollisiin jatko-opintoihin. Työtä ja työmahdollisuuksiahan oli syntymäkaupungissani Varkaudessa. A. Ahlström Oy:llä oli Paperi- ja selutehdas, Talotehdas, Vaneritehdas, Konepaja jne.

METALLIALALLE AMMATTIA OPPIMAAN

Kansa/kansalaiskoulun jälkeen pyrin ja pääsin Ahlströmin Konepaja-ammattikouluun v.1962, jossa työharjoittelu suoritettiin todellisissa työolosuhteissa Konepajalla. Kolmen vuoden opiskelu/työjakson jälkeen valmistuin hitsaajan koulutusammattiin. Ammattikoe sisälsi kaikki silloiset hitsausmenetelmät röntgenkuvattavine luokki-neen. Eli emme olleet mitään "räkäräutahitsareita", kuten sanotaan.

Asevelvollisuuden suorituksen jälkeen, jonka suoritin Santahaminassa Kadettikoulun Jääkärikompaniassa, toimin pari vuotta ammatissani ja sitten alkoi tuntua siltä, että eteenpäin on elävän mieli.

Kävin keväällä 1969 Walter Ahlströmin Teknillisen koulun pääsykokeissa ja syksyllä aloitin opiskeluni kyseisessä opinahjossa. Onnekseni koulu sijaitsi kotikaupungissani ja sain suorittaa sen kotoa käsin, joka oli suuri kustannushuojennus. Olin avioitunut koulun aikana ja valmistuin keväällä 1971 koneteknikoksi.

Ensimmäinen työpaikkani teknillisen koulun jälkeen oli Keuruulla, Keuruun Konepajan työnjohtajana. Perheemme lisääntyi yhdellä tyttölapsella Keuruulla. Sieltä palasimme Varkauteen Konepajan menetelmäsuunnitteluosaston tehtäviin 1973 keväällä. Kerkesin olla vähän aikaa menetelmäsuunnitteluosaston vt. päällikkönäkin.

OPETTAJAN TYÖ KIINNOSTAA

Olin aina ollut kiinnostunut opetustehtävistä ja huomasin syksyllä 1974 Savon Sanomista ilmoituksen hitsauskurssien opettajan toimesta Siilinjärven Juankosken kurssiosastossa. Ei muuta kuin hakemaan tehtävään, johon minut valittiinkin. Muutto Juankoskelle, Juice Leskisen synnyinkuntaan oli todellisuutta. Siellä perheemme kasvoi jälleen yhdellä tyttärellä.

Halusin kehittyä opetustehtävässä ja hain Ammattikoulujen Opettajaopistoon Hämeenlinnaan pedagogiseen koulutukseen. Se alkoi 1976 syksyllä ja kesti kevääseen 1977. Olin saanut paikan 1976 kesällä Varkauden Ammatillisesta kurssikeskuksesta levyseppä-hitsaaja kurssien opettajana ja palasin kyseiseen tehtävään Hämeenlinnan opintojen jälkeen.

HENGELLINEN HERÄÄMINEN

Toimin vuoteen 1979 saakka ammatillisena opettajana ja heinäkuussa aloitin työt aivan uudella uralla: Varkauden helluntaiseurakunnan

nuorempana työntekijänä. Tuo uraputki kesti vuoteen 2001 Kangasniemen, Jämsän ja Ikaalisten helluntaiseurakuntia palvellen. Perheemme oli kasvanut näinä vuosina pojalla 1978, tytöllä 1980 ja taas pojalla 1984. Kyseisenä vuonna 2001 jouduin sydämen ohitusleikkaukseen TAYS:iin.

Tarvitsin lisäkoulutusta teologisissa aineissa pastoratehtäväni vuoksi ja niinpä ilmoittauduin opiskelemaan Iso Kirja-opistoon Keuruulle etä- ja monimuoto-opiskelijaksi. Myöhemmin siirryin Kansainvälisen Teologisen Etäyliopiston Global Universityn kirjoihin tavoitteena teologinen tutkinto. Tässä vaiheessa huomasin selkeästi sen eron, mikä vallitsee opistotasaisen ja yliopistotasaisen opiskelun välillä. Olinhan tottunut siihen, että asiat ovat luokkaa "siitä poikki ja siihen kierteet"! Nyt joutuinkin pohtimaan ja perustelemaan, miksi joku asia on juuri niin.

Monen mutkan, sydämen ohitusleikkauksen ja siitä johtuvan vuosien opintokatkoksen jälkeen voin viimein todeta: Minä/me teimme sen! Sain paperini hyvin suoritetuista opinnoista keväällä 2016. Vanha sanonta kuuluu: "Alku aina hankalaa, lopussa kiitos seisoo" ja "ahkeruus kovan onnenkin voittaa". Olen kiitollinen, että sain viedä tämän neljännen tutkintoni maaliin. Kiitollinen olen myös Taivaalliselle Isälle, joka on antanut voimia ja terveyttä tähän päivään saakka.

Tahdon osaltani toivottaa jokaiselle sukuseuramme jäsenelle ja heidän perheilleen hyvää tulevaa joulun aikaa ja myös menestystä tulevalle vuodelle, joka on itsenäisyysellemme 100-vuotis juhlavuosi!

Kyösti Rahkonen

Saarijärven MUSEO

Museonjohtaja Kari Kotilainen ja sukumme tutkija
Eero Hiironen (kuvassa vasemmalla)

Saarijärvi sai nykyisen modernin museorakennuksensa vuonna 1989. Taustavoimina olivat saarijärveläisen taidekerääjän Toivi Järvisen testamenttivaroilla perustettu Mannilan taidesäätiö, Saarijärven kunta, nykyinen kaupunki sekä lukuisa joukko saarijärveläisiä kulttuurin edistäjiä. Uudelle museolle oli jo esineistöä sen edeltäjissä. Perinne-esineitä oli koottuna vanhan pappilan vilja-aitaan, joka avattiin paikallismuseona vuonna 1954, Paavon museossa vuodelta 1970 sekä kansallisrunoilija J.L. Runebergin Saarijärven aikaa muistavassa Säätyläiskotimuseossa.

Toivi Järvisen kotitalo toimii viereisellä tontilla kotimuseona. Taiteilijaveljesten Tapperien kotitalo Juhola ja Kivikauden kylä toimivat nykyisin myös Saarijärven museoon liittyvinä. Paikkakunnalle on kehittynyt näin ainutlaatuinen museokokonaisuus, joka vastaa seutunsa taide- ja kulttuurihistoriallisesta toiminnasta sekä toimii myös Suomen asutuksen esihistoriakohteen hoitajana.

Saarijärven Sukututkimusseuran 30-vuotisjuhlanäyttely on juuri nyt avoinna museolla 20.10.2016 – 7.1.2017 aikana. Näyttely kertoo saarijärveläisten sukujen elämästä menneinä vuosisatoina. Lähdeaineistona ovat kirkonkirjat, maa- ja veroluettelot, tili- ja tuomiokirjat, maakirjat, sukujen peru-, syytinki- ja kauppakirjat. Esittelyssä ovat myös kylätarinat ja monien kylien historiikkikirjat.

Metsä, pellot ja vedet antoivat leivän saarijärveläisille. Halla ja katovuodet koettelivat välillä kovin väestöä ja aiheuttivat muuttoaaltoja Ruotsiin, Amerikkaan ja Venäjälle. Kylät kuitenkin kasvoivat, tiloja syntyi ja jatkautui, osin vuoden 1809 isojaon seurauksena. Näyttelyssä on esillä laaja aineisto saarijärveläisistä, kannattaa käydä tutustumassa.

Kuva: Olavi Lahtela

Rahkosten sukuseura ry:n

SUKUJUHLA JA KOKOUS

Lauantaina 22.7.2017

**Sukujuhla ja kokous pidetään Janakkalassa Kiipulan koulutus- ja kuntoutussäätiön tiloissa 22.7. 2017 klo 11-16.
Läpimästi tervetuloa!**

ALUSTAVA OHJELMA:

11.00 alkaen	ilmoittautuminen
11.30	lounas
12.30	sukujuhla
14.30	sukukokous

KIIPULAN KOULUTUS- JA KUNTOUTUSKESKUS

Kiipula-säätiön ylläpitämä koulutus- ja kuntoutuskeskus toimii Janakkalassa lähellä Hämeenlinnaa. Pää tarkoitus on vammaisten ammatillinen koulutus ja kuntoutus. Tiloja vuokrataan myös muille yhteisöille kokous- ja koulutuskäyttöön, johon monipuoliset kokous- ravintola- ja majoituspalvelut hyvin soveltuvat.

Kiipula, Janakkala (päätoimipaikka)
Postiosoite: PL 13, 14201 Turenki
Käyntiosoite: Kiipulantie 507, 14200 Turenki
puh. (03) 685 21 (vaihe)
<http://www.kiipula.fi>

Julkinen liikenne:

Lehdon liikenne Oy Turengista, Tervakoskelta ja Hämeenlinnasta

Kiipu!a

Sirkka Shayan

LAPSUUDENMUISTOJA

Odottelin äitiäni palaavaksi töistä kotiin. Kuten yleensä, leikin yksinäni bussipysäkin vieressä. Bussi tuli ja äiti myös. Huomasin heti hänen kasvoistaan, että jotakin ikävää oli tapahtunut. Aavis-tin, mitä se oli, ja yritin puhua hänelle. Äiti ei vas-tannut. Kävelimme yhdessä vakavina lyhyen matkan kerrostaloomme, nousimme hississä kol-manteen kerrokseen, äiti avasi asuntomme oven ja alkoi itkeä sisään päästyämme. Tunsin itseni avuttomaksi ja hyödyttömäksi. En voinut tehdä mitään. Menin parvekkeelle ja ryömin isoon pah-vilaatikkoon, jota oli säilytetty siellä jostakin syystä. Minäkin aloin itkeä. Olin yhdeksänvuotias.

Pappa oli kuollut. Ymmärsin sen.

Sitten seisoin harmaan taivaan alla kevyessä sa-teessa, mustapukuisten sukulaisten ympäröimä-nä, kädessäni yksi punainen ruusu, edessäni avoin kuoppa. Kun vuoroni tuli, astuin lähemmäksi ja pudotin ruusuni Papan valkoisen arkun päälle. En koskaan enää näkisi häntä muuten kuin harvoissa valokuvissa ja omien muistojeni salaisissa sopu-koissa.

Aikuistuttuani olen ajatellut Pappaani, Santeri Rahkosta, paljon ja surrut sitä, etten saanut viet-tää enemmän aikaa hänen kanssaan. Meillä olisi ollut vielä paljon puhuttavaa ja minulla opittavaa häneltä. Nyt tiedän, että Pappa oli lempeä runoil-i-ja, joka rakasti kirjoja ja oli avoin kaikenlaisille aat-teille, vaikka joskus pienestä työstä hänen hartei-kas olemuksensa tuntui kovin jyhkeältä ja jopa jyrkältä. Luulenpa, että hieman hänen kirjoittami-sen ilostaan on periytynyt minullekin.

VANHA JOENNIITTY

Varhaisin muistoni Papasta on Korkeakoskelta, Joenniitystä, paikasta, jossa äitini sisaruksineen kasvoi. Olin kolme-, neljävuotias. Punaisen mökin viereinen pelto oli leikattu, ja yritin kävellä sen reunaa paljain jaloin. Kuiva, kova viljan sänki sattui jalkapohjiini, ja kipristelin varpaitani. Pappa

tuli ja nosti minut hevosen selkään. Hevonen oli iso työhevonen, ja minua pelotti olla niin korkeal-la. Pappa vain nauroi ja piti minusta kiinni.

MUUTTO UUTEEN TALOON

Vähän myöhemmin Pappa ja Mummu muuttivat uuteen taloon. Se oli muutama sata metriä ”kylä-raitista”, soratiestä, jonka molemmin puolin sijait-sivat Korkeakosken maitokauppa, Puupää-nimi-nen baari/matkustajakoti/bussiasema, bensa-ase-ma, kirjasto ja joitakin muita yrityksiä. Hieman etäämmällä oli vielä pieni lankakauppa ja ”taksi”, molemmat oli sijoitettu omistajiensa kotitaloon. Taksina toimi yksi auto, jota ajoi eräs sukulaiseni.

Kirjasto oli minulle kovin tuttu. Sen oli Pappa pe-rustanut. Kirjasto sijaitsi vanhan, puisen, pitkulai-sen rakennuksen toisessa päässä. Sinne oli jännit-tävää mennä Papan kanssa. Kuistin laudat natisi-vat Papan askeleiden alla, taisi ulko-ovikin narah-taa salamyhkäisesti auetessaan. Sisällä tuoksui vanhalta nahalta, kellertyneeltä paperilta, pölyi-seltä ilmalta ja ihanalta! Valo tuli kelmeästä lam-pusta, mutta minulla oli nuoret, terävät silmät. Sain aina ottaa mukaani kirjoja, monet niistä frak-tuura-kirjasimin ”präntättyjä”. Olin oppinut luke-maan jo nelivuotiaana, eivätkä vanhat ”puustaa-vit” tuottaneet minulle vaikeuksia. Monet jännit-tävät satukirjat oli kirjoitettu juuri noita kirjasimia käyttäen. Luin Grimmin veljesten vertahyitäviä tarinoita, ahmin H. C. Andersenin klassikoita, tie-tysti myös Suomen kansan satuja ja tarinoita, ja paljon muita. Tuhat ja yksi yötä -kirjassa oli muu-tama värikuvaliite, joita ihailin yhä uudelleen. Ne olivat niin eksoottisia ja upeita.

TALVIMUISTO

Useimpina lapsuuteni kesinä vietin aikaa Korkea-koskella, mutta kerran olin siellä talvella. Pappa oli töissä kenkätehtaalla ja tuli aina kotiin lounaal-le. Sinä aamupäivänä oli pyryttänyt lunta taivaan täydeltä. Menin puhdistamaan polkua talolta

tielle, jotta Pappa pääsisi helpommin perille pol-kupyöränsä kanssa. Hän kulki kaikkialle pyörään nojaten. Se antoi hänelle vähän tukea, talvellakin. Papalla oli huono sydän. Lapioin hiki myssyssäni. Lumi oli syvää ja minä pieni. Olin päässyt vasta polun puoliväliin, kun Pappa jo seisoj pyörineen tienvarren portilla ja huuteli: ”Etkös sinä, tyttö, yhtään nopeammin voi sitä lunta lapioida? Minulla on vain puoli tuntia lounasaikaa!” Ja samalla hän hymyili tuota tuttua virnettään. Ymmärsin, että hän laski leikkiä, mutta suutahdin silti. Eikö hän nähnyt, kuinka raadoin hänen vuokseen?

Pappa oli kätevä käsistään, loihti esiin pajupillejä ja pikku eläinhahmoja puupaloista. Hän myös ra-kensi hienon keinun keskelle tontin mäntymetsik-köä. Se oli oikeastaan kuin pieni huvimaja, sillä keinukatoksen alla oli pöytäkin ja pari penkkiä. Keinussa oli hienoa istua Papan vieressä hänen hiljaa työntäessään meitä edestakaisin. Meidän ei tarvinnut sanoa mitään. Istuimme vain ja keinuim-me ja kuuntelimme tuulen ja lintujen kilpaviser-rystä. Joskus joimme siellä kahvia, minäkin. Tosin minun juomani oli puoliksi maitoa ja sokeria. Tiedän, että Pappa rakasti ympärillämme humise-vaa pariakymmentä salskeaa mäntyä. Hän ei olisi koskaan sahanut niistä yhtäkään alas. Pappa ra-kasti kaikkea elämää: kissoja, koiria, hevosia... Jopa hyttyset saivat häneltä armon. Äiti kertoi, että Papan oli kerran ammuttava koiransa, joka oli sairas. Hän oli ottanut sen hellästi kainaloonsa, mennyt itkien metsään ja palannut sieltä vasta pitkän ajan kuluttua ilman koiraa.

Vähän ennen isovanhempieni talon valmistumista tien päähän rakennettiin kaunis, hirsinen ”Pikku-kirkko”. Kävin siellä joskus sunnuntaisin pyhäkou-lussa. Kirkon takana alkoi metsikkö, joka vietti no-peasti alaspäin kohti kapeaa jokea. Kylän naiset kävivät joella pyykillä ja lapset uimassa. Polku alas oli savinen ja liukas. Punapeppuisten muurahais-ten parvet risteilivät polulla touhukkaina, ja minä juoksin aina alas niin lujaa kuin uskalsin, samalla jalkojani tömistellen. Ne muurahaiset kun purivat varpaita aika kipeästi. Joskus niitä uiskenteli joes-sakin, mutta oli silti hauskaa polskutella veden-alaista hiekkasärkkää myöten pienen putouksen alle ja antautua sieltä virran vietäväksi takaisin kohti pyykkilaituria.

... Sade lakkasi. Mustapukuiset sukulaiseni ja minä täytimme monta autoa ja palasimme Mummun ja Papan, nyt vain Mummun, kotiin. Sieltä jatkoim-me jalan pari sataa metriä Pikkukirkolle, jossa Papan muistotilaisuus pidettiin. Soratiellä kim-melsi auringossa vielä muutama lätäkkö. Kyykis-tyin yhden äärelle ja katselin, kuinka vesikiitäjä

juoksi keveästi lätäkön pintaa myöten. Pappa olisi rakastanut sitä vesikiitäjää ja auringonsäteiden ti-manttista hohtoa sen selässä.

Serkkuni Sirkka Shayan on Santeri Rahkosen tyttären tytär, joka avioitui nuorena USA:han. Hän asui mie-hensä kanssa vuosina 2000-2016 Suomessa, mutta palasi viime elokuussa takaisin Kalifornian auri-n-koon. Hän kirjoitti Suomessa asuessaan kolme kirjaa ja teki kuvataidetta kirjojen kuvittajana ja maalarina. Juupajokelaisesta Santeri Rahkosesta oli artikkeli su-kulehdessämme 1/2014.

Seppo Rahkonen

SUMMER SWIM

*Red ants,
by the hundreds,
converge,
naked running feet*

*down the path,
bottom
wet slippery clay smashing
against tree roots
exposed*

*through the woods,
down the ravine
they scurry and slide, at last
rewarded by the cool clear current.*

*Laughing, splashing bodies, faces
weave amongst floating leaves
force through the water,
for the effortless gliding ride below the falls.*

Toes touching the soft hidden sandy

*sounds of joy
echo into the woods
reaching for the tree tops.*

*Red ants, by the hundreds,
rest on the shore waiting,
naked running feet
returning.*

Sirkka Shayan, Los Angeles, California, 1994

Hannu Luotola

RAHKOSIA JA YKSI MINISTERIKIN HOLLOLAN LAHDESSA

Sotilaspoikien Perinneliitto juhli 25-vuotista taivaltaan Lahden upseerikerholla Lahden Hennalassa 19.8.2016. Liiton puheenjohtaja, sukumme ja sukuseuramme jäsen Hannu Luotola (kuvassa oikealla) ja Lahden Sotilaspoikien perinnekillan puheenjohtaja Tuulo Lehtinen laskivat kukkalaitteen Lahden Sotilaspoika-patsaalle. Puolustusministeri Jussi Niinistö piti juhlapuheen ja Lahden kaupungin-valtuuston 1. varapuheenjohtaja Hannu Rahkonen toi juhlaan kaupungin tervehdyksen.

Sotilaspoikien Perinneliiton tarkoituksena on toimia Suomessa olevien sotilaspoikien perinnekiltojen yhdyssiteenä ja keskuselimenä ja vaalia suojeluskuntajärjestön poikatoiminnan vuosien 1928-1944 perinteitä ja osallistua yhteistyöhön Suomessa toimivien vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen ja isänmaallisten perinneyhdistysten kanssa. Liitto julkaisee Sotilaspoika-lehteä.

Tavoitteena on sotilaspoikatoiminnan perinteiden vaaliminen, kokemusten ja arvojen siirtäminen jälkipolville, toiminnan tunnetuksi tekeminen ja maanpuolustustahdon lujittaminen sekä sotiemme veteraanien työn arvostaminen ja veteraanien tukeminen.

Suomen KUVALEHTI 25/1941

ALEKSANTERI RAHKONEN

SATAVUOTISMUISTO

Meidän maamme laulua harrastavalle väelle tutun runoilija *Aleksanteri Rahkonen* syntymästä on kesäkuun 26:ntena kulunut sata vuotta. Tämän nuorena kuolleen lahjakkaan karjalaissyntyisen runoilijan mukailemia ovat monet vanhemmista suosituista lauluistamme, ja hän on itsekin sepittänyt kauniita isänmaallisia lauluja, jotka sävellettyinä ovat kuorojen ohjelmistoissa.

Aleksanteri Rahkonen isä oli mylläri Taavetti Rahkonen, ja hänen syntymäkotinsa oli 9 kilometrin päässä Viipurin kaupungista Ykspään heraskartanon alueella ollut myllytorppa. Kun Hanhijoen kosken pauhu kuului kehossa uinuvan pojan korviin, on se varmaan tehnyt jo silloin häneen voimakkaan ja pysyvän vaikutuksen, koska joki- ja koskiaihe toistuu hänen runoissaan muodostuen vertauskuvaksi kansan heräämisestä sivistykseen ja vapauteen.

Pojan nuorena ollessa perhe muutti Viipuriin. Aleksanteri sai käydä koulua, ja isän kuoltua hänen isäpuolensa vaskiseppä Elias Meuronen koulutti pojan, joka pääsi ylioppilaaksi Viipurin ruotsalaisesta siviililukiosta v. 1862.

Helsingin yliopistossa Rahkonen kirjoittautui matemaattis-luonnontieteelliseen tiedekuntaan, ja oli pari lukukautta yliopiston kirjoissa, mutta sen jälkeen hänen nimeään ei enää näy luettelossa. Julius Krohnin teoksessa »Suomalaisen kirjallisuuden vaiheet» sanotaan Rahkonen toiminnasta tältä ajalta: »Hän otti hartaalla mielellä ja suurella menestyksellä osaa suomalaisten kansantajuisten luentojen pitämiseen Helsingissä.»

Rahkonen opiskelulle eivät kansansivistysharrastukset ja niistä johtuneet sivuhommat olleet eduksi. Isäpuoli ei varmaankaan voinut Viipurista lähettää niin paljon rahaa, että Rahkonen olisi voinut painua kirjojen kimppeen yksinomaan tutkintoja sekä akateemisia arvoja ja tulevaa leipäpalkkaa varten. Varojen puute sekä lahjakkaalle nuorukaiselle tarjotut vapaat tehtävät keskeytti yliopistotulvat. Kansallisen innostuksen hengessä elävälle ylioppilaalle lienee tulevaisuus siitä huolimatta kuvastellut valoisana.

Varmaankin jo Viipurissa oli Rahkonen tutustunut Julius Krohniin, merkilliseen kulttuurihenkilöön, jolta riitti aikaa lukemattomiin tieteellisiin töihin, julkisiin tehtäviin ja vapaisiin harrastuksiin. Hän oli yliopiston suomenkielen lehtori, sittemmin suomenkielen ja kirjallisuuden professori, uraauurtava kansanrunouden tutkija sekä runoilija ja kirjailija (nimimerkillä »Suonio»). Kaiken lisäksi oli Krohn sanomalehtimies, »Maiden ja Merien takaa» sekä »Suomen Kuvalehden» toimittaja. Rahkonenlainen hyvä kääntäjä ja runoilija sekä pätevä luonnontieteellisten ja muiden tieteenartikkelien kirjoittaja oli Julius Krohnin toimittamissa lehdissä erittäin tarpeellinen työntekijä. Rahkonen toimikin jo mainittujen erinomaisesti toimitettujen kuvalehtien ahkerimpana avustajana. Hänen sujuvatyylisiä tietorikkaita kirjoituksiaan lukee vieläkin mielellään.

Julius Krohnin kehoituksesta alkoi Rahkonen kääntää Vänrikki Stoolin Tarinain humoristisia runoja ja julkaista niitä »Maiden ja Merien takaa» lehdessä. »Otto von Fieandt» ja monet muutkin Tarinain runot saivat sujuvan ja alkutekstiä melko tarkoin vastaavan suomenkielisen muodon, ja on Rahkonen kynän jäljeltä säkeistöjä Tarinain myöhemmissäkin käännöksissä. Rahkonen joutui tekemään myöskin lukuisasti laulujen käännöksiä ja mukaelmia, joista sanottiin, että ne poistivat iltaseuroilta ja kouluilta kaunisävelisten laulujen puutteen. Niinpä on von Qvantenin »Suomen laulu», Topeliuksen »Ylioppilaslaulu», »Kaikukohon laulu maamme» sekä monet muut tunnetut laulut Rahkonen kääntämiä. Haittaava murteellisuus pääsi vain harvoin käännökseen. Sellaisesta voisi mainita esimerkiksi Franzénin »Ihmisen kasvot» runon käännökseen tulleen »liukon» joutsenta vastaavassa merkityksessä.

Aleksanteri Rahkonen julkaisi omia runojaan kaksi kokoelmaa »Sääskiä» I ja II (1865 ja 1867). Tahallisesti valitsi Rahkonen runokokoelmilleen vaatimattoman nimen. Kun sääskiparvi leikkii auringon loisteessa, osoittaa se kevään olevan ilmassa — ja kansallisen kevään saapumisen merkki oli Rahkonen »sääskiparvi».

Rahkonen runoissa huokuu harras isärmaanrakkaus ja Suomen luonnon ihailu. Sanonta on kevyen vaivatonta, mutta joskus kohoavat hänen luonnonnäkemyksen synnyttämät runokuvansa sellaiseen kirkkauteen ja voimaan, joka on myöhemmässäkin runoudessamme harvinaista. Siitä on hyvänä esimerkkinä runo »Imatralle»:

»Vesi kiehuu, koski pauhaa,
Päilyilevät pisarat,
Aalto aalloss' elsi rauhaa,
Jylhät vuoret notkuvat;
Vuoksi jyskää,
Riehuu, ryskää,
Oo kuin jumalattaren
Kutsu taistoon vapauden.»

Kosken voimakkaassa kuvassa näkyy valtavana koko kansan ja patoutuneiden kansallisten voimien rynnistys vapauteen!

Kauneimpia vanhemman lyriikkamme tuotteita on myöskin Rahkonen runo »Leivo».

»Miks leivo lennät Suomehen
Sä varhain keväällä,
Et viihdy, lintu riemuinen,
Sä maalla lämpimällä?»

kysyy siinä runoilija ja antaa pohjolan sävelniekan vastata, että hän kii-rehtii Suomeen siksi, koska tahtoo nähdä »kauneimman rannan taivaan alla». Kaikille tunnettu on myöskin runo »Aamun toivo» ja vertauskuvallinen »Kas lähde virtaa vuoresta». Runebergin Vänrikki Stoolin Tarinain vaikutus näkyy selvästi runoissa »Lemmetär ja nuorukainen» sekä »Toivo».

Varattomuuden vuoksi Rahkonen ei voinut jatkaa yliopistossa lukuaan, joita kirjalliset työt olivat viivästyttäneet. Hänellä ei ollut vakinaista virkaa ja tulot kirjallisista töistä 1860-luvun raskaiden nälkävuosien aikana olivat pääkaupungissakin vähäiset. Kaikesta uurastuksestaan huolimatta Rahkonen joutui »deekisylioppilaan» kirjoihin — olivathan tulkinnot suoritamatta. Puute alkoi häntä yhä enemmän ahdistaa, ja sen seuralainen sairaus iski myöskin kyntensä runoilijaan. Rahkonen pakeni Helsingistä kotiseudulleen, kotikaupunkiinsa Viipuriin.

Viipurissa Rahkonen elätti henkeään antamalla yksityistunteja, ja hän toimi myöskin väliaikaisesti Pietarissa ja Uurasssa koulunopettajana. Samoihin aikoihin hän kirjoitti ja julkaisi osittain »Suomen Kuvalehdessä» erinomaisia paikallishistoriallisia ja kansatieteellisiä kuvauksia eräistä Karjalan pitäjistä. Hän suomensi ja mukaili myöskin muutamia näytelmiä seuranäyttämöitä varten.

Mutta kohtalo, jonka Rahkonen oli jo kauan aavistanut, hänet vihdoin tapasi. Vapunpäivänäänä 1877 runoilija kuoli Viipurissa keuhkotaudin murtamana. »Suometar» kertoi lyhyesti uutisen, että »tunnettu suomalainen kirjailija A. Rahkonen on vaipunut kuolemaan», ja lupasi seuraavan päivän lehdessä julkaista elämäkerrallisia tietoja hänestä. Näitä tietoja ei liene saatu, koskapa niitä ei julkaistu. Muutama päivä myöhemmin sattunut pohjolan runokuninkaan Runebergin kuolema aiheutti pääkaupungissakin suuren isänmaallisen surujuhlan koon, jossa pienemmät muistot unohtuivat.

O. Nousiainen.

Rahkosten sukuseuran jäsenmaksu on 10 euroa / vuosi. Ainaisjäsenmaksu on 100 euroa.

Rahkoset-lehti: Joulukuu 2016, 22. vuosikerta, 27. numero

Toimittaja: Kaisu Kärri, 040 139 8400, kaisu.karri@gmail.com

Paino: Grano Oy, Lappeenranta
rahkostensukuseura.fi